

magjezien

september 2017
gratis magazine

regionaal landschap kempen en maasland

Boekweitcake
DIT SMAAKT NAAR MEER

St. Maartensheide -
De Luysen
WANDELROUTE

Plant
van hier

GOED VOOR PLANT EN DIER!

Paddenstoelen
IN MECHELS BOS

Zwaluw

Vanaf september trekt de boerenzwaluw terug naar het zuiden, en dat doen ze in groepen van soms wel duizenden. Ze jagen eerst nog samen op insecten om zo voldoende vetreserves op te bouwen voor de lange reis van wel 8000 kilometer.

Bekijk hier
het filmpje

**PADDENSTOELEN-
PRACTH**
pag. 8

© E.C.

10 BIJZONDERE BOMEN
pag. 12

© E.C.

**WANDELEN IN
ST.MAARTENSHEIDE –
DE LUYSEN**
pag. 16

© E.C.

Inhoud

- 04 Streek met streken
- 05 Nieuwtjes uit de streek
- 06 Planten van hier
- 08 Paddenstoelenpracht in Mechels Bos
- 11 Voor en na: beeldschone Parkrand
- 12 10 bijzondere bomen
- 14 Dit smaakt naar meer: boekweitcake
- 16 Wandelen in St-Maartensheide – De Luysen
- 18 In de kijker: de bever
- 19 Het Magjezien van ...
- 20 Kinderpret: Ecotron
- 22 Agendanieuwtjes

BOEKWEITCAKE
pag. 14

STREEK MET STREKEN: Kempen en Maasland

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland is een bijzondere streek in Vlaanderen, in het noordoosten van Limburg. Hier fiets je door heide, bossen en duinen van de Hoge Kempen, wandel je door de moerassen van het Kempen~Broek, en dwaal je door de nieuwe wildernis van de Maasvallei. **Grenzeloos avontuur**, en dat mag je ook letterlijk nemen, want het RivierPark Maasvallei en het GrensPark Kempen-Broek delen we met Nederland (provincie Noord-Brabant en Limburg).

Dankzij deze waardevolle landschappen is het een streek waar het goed is om te wonen, te werken, te ondernemen én op vakantie te komen.

Want het Regionaal Landschap Kempen en Maasland **mag je zien!**

NATIONAAL PARK HOGE KEMPEN

4 - mag je zien

© E.C.

RIVIERPARK MAASVALLEI

Nieuwtjes

UIT DE STREEK

NMC De IJzeren Man

Het Natuur- en Milieucentrum in Weert werd in een nieuw jasje gestoken als toegangspoort van het GrensPark Kempen~Broek. Het sluit nu qua stijl en inrichting mooi aan bij de andere onthaalpunten in het gebied zoals De Schakel in Budel-Dorplein en de Luysmolen in Bocholt. Je vindt er een aigang met opgezette dieren, kan er terecht voor weetjes uit het gebied en de geschiedenis ervan. Bovendien starten er hier heel wat mooie wandelroutes.

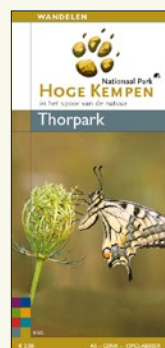

Je bent in het Kempen~Broek!

Soms weten mensen die al jaren in het Kempen~Broek wonen niet eens dat het GrensPark bestaat! Er staan nochtans al heel wat infoborden maar er worden nu ook bakens en wegwijzers geplaatst om mensen te verwelkomen aan de toegangspoort en onthaalpunten. De toegangspoort De IJzeren Man in Weert kreeg de primeur, daarna werden er bakens geplaatst aan de De Schakel in Budel-Dorplein en binnenkort is de Luysmolen in Bocholt aan de beurt. Later worden ook de andere onthaalpunten aangepakt!

Hangplekje

Aan de Luysmolen in Bocholt is er een bijzonder hangplekje ingericht. Je kan er een hangmat huren en lekker luieren met de Abeek op de achtergrond! Wat wil een mens nog meer!

NIEUW WANDELGEBIED: THORPARK

Met de voormalige steenkoolmijn van Waterschei als uitvalsbasis vind je, op de grens van Genk, As en Opglabbeek, een gebied met bijna alle elementen die de Hoge

Kempen zo typisch maken: mijnsteenbergen te midden van heidevelden en dennenbossen, een beekvallei (Stiemberbeek), jeneverbesstruweel (Heiderbos) en landduinen (Klaverberg). Opvallende gebouwen kruiden hier het landschap: van de voormalige kinderkolonie in As, tot de steenkoolmijn van Waterschei of de mijnkathedraal van Zwartberg. Het is dan ook geen toeval dat dit gebied deel zal uitmaken van het Nationaal Park Hoge Kempen.

Om dit unieke gebied toegankelijk te maken werden 11 nieuwe routes, variërend van 2 tot 16 km, uitgestippeld. De handige wandelkaart Thorpark, met meer dan 40 km bewegwijzerde wandelpaden, helpt je op weg en geeft meer info over het gebied.

Kijk op p. 22 voor meer info over de feestelijke opening van dit gebied!

AANPASSINGEN WANDELGEBIED KESSENICH

Doordat de grindwinning in het gebied Koningssteen-Kollegreend bijna is afgerond, konden er natuurgebieden en recreatieterreinen ingericht worden. Het oude wandelgebied Kessenich is hierdoor aangepast. De rode wandelroute loopt nu tussen de grote waterplassen met een ruige landverbinding tussen Koningssteen

en Kollegreend. Ontdek hier één van de oudste natuurgebieden van het RivierPark Maasvallei en ook hoe de oude grindterreinen zich omvormen tot nieuwe wilde ruige riviernatuur. De nieuwe wandelkaarten zijn te koop in het VVV Kinrooi.

Expert AAN HET WOORD

Jos Ramaekers is voorzitter van Natuurpunt Limburg, een vrijwilligersvereniging met meer dan 100.000 leden. Ze beschermen en ontwikkelen kwetsbare en bedreigde natuur in Vlaanderen. Je kan je steentje bijdragen door lid te worden, mee te doen aan een activiteit of zelf vrijwilliger te worden.

PLANT VAN HIER goed voor plant en dier!

Het plantseizoen staat voor de deur, het ideale moment om je tuin weer wat extra aan te vullen! Een bewuste keuze van je plantgoed is aan te raden want de ene plant is de andere niet, zo blijkt.... Jos Ramaekers stelt je graag 'Plant van hier' voor, want door te kiezen voor planten van hier, doe je goed voor plant én dier!

WAT?

'Planten van Hier' zijn afstammelingen van bomen en struiken die zich na de laatste ijstijd spontaan in onze gebieden gevestigd hebben. Ze vertoeven dus al lang in onze gebieden en zijn bijgevolg zeer goed aangepast aan de bodem en de leefomstandigheden in onze streken.

Door onderzoek weten we dat helaas maar 5% van ons groen nog écht 'Plant van Hier' is. Om deze soorten alle kansen te geven om hun natuurlijk leefgebied opnieuw te veroveren, is het label 'Plant van Hier' in het leven geroepen door de Limburgse regionale landschappen.

WAAROM?

Door het aanplanten van autochtone planten help je actief mee aan het bewaren van ons natuurlijk erfgoed: het zaad van 'Planten van Hier' werd manueel en lokaal geoogst door arbeiders van het sociale economiebedrijf De Winning en is dus gegarandeerd "van eigen bodem". De planten hebben zich door de eeuwen heen perfect kunnen aanpassen aan ons klimaat en een stabiel evenwicht opgebouwd met de hier voorkomende micro-organismen en insecten, vlinders en vogels.

Zo bloeit de sleedoorn van hier als de sleedoornpage op zoek gaat naar nectar. Een sleedoorn uit Italië komt te vroeg in bloei. Jammer voor de sleedoornpage die dan te laat komt voor het lekkers.

Wist je dat ...

Er ook hard gewerkt wordt aan het onderhoud van boomgaarden? Samen met de Nationale Boomgaardenstichting organiseert het Regionaal Landschap Kempen en Maasland vanaf februari 2018 een 10-delige cursus rond hoogstamfuitbomen. Meer informatie vind je binnenkort op de website.

www.rivierparkmaasvallei.eu

WELKE PLANT IN JOUW TUIN?

Welke planten je nu best kiest, kan je te weten komen op www.plantvanhier.be/

plantengids

Bedenk eerst even waarvoor je de plant wil gebruiken: een haag, een struik of een boom. Sommige soorten worden zonder snoei echt te groot voor een tuin.

Heb jij een mooie tuin of ergens eentje gespot? Deel je foto met ons via de hashtag #magjezien.

 facebook.com/magjezien

 instagram.com/magjezien

WAAR VIND JE DIE PLANTEN VAN HIER?

Ze worden voor jou in deze streek gekweekt en je kan een verdeler vinden via www.plantvanhier.be/aan-de-slag/waar-te-koop

Nog gemakkelijker is planten bestellen via de plantenverkoop van Natuurpunt!

 www.natuurpuntlimburg.be/plantenverkoop

Paddenstoelenpracht

IN MECHELS BOS

Paddenstoelen... we kennen ze van jongs af aan. Ze doken op in sprookjes en tekenfilms (inclusief kabouters), we zochten ernaar tijdens de herfstwandelingen. Ze blijven fascinerend want misschien duikt die kabouter toch wel op. Jos Tuerlinckx, Ranger van het Nationaal Park is sinds zijn jeugd geboeid door paddenstoelen. Zijn kasten puilen uit van de boeken en hij kan er zo boeiend over vertellen, dat je tijd en afstand tijdens een wandeling uit het oog verliest.

door Anneleen Mengels

roodbruine slanke amaniet

Ik trek met hem naar het Mechels Bos aan toegangspoort Mechelse Heide in Maasmechelen. Ik neem de taak als copiloot op en zorg dat we de paaltjes niet uit het oog verliezen of in grachten of putten vallen. "Want eens op paddenstoelenjacht, raak je snel de weg kwijt," zegt Jos.

Waar moet je nu op letten bij het speuren naar paddenstoelen? Paddenstoelen maken het je niet moeilijk, iedereen kan er vinden. Ze staan vaak gewoon langs het pad of enkele meters het bos in. Liefst op open, lichtere plekken. Kijk eens bij een dode stronk. Hef een dode tak op en kijk zeker eens aan een stam omhoog. Gebruik je zintuigen en een wereld gaat open. Ruiken en proeven kan in bijzijn van een kenner. Ik had de 'eer' om een

braakrussula te mogen proeven. De pikante smaak prikt op mijn tong, je neigt het goedje uit te spuwen. Niet giftig maar wel walgelijk.

Elke boom trekt andere paddenstoelen aan, de bekende vliegenschwammen staan voornamelijk bij berken. Jos leert me dat paddenstoelen samenwerken met bomen. De ondergrondse zwamdraadjes van bijvoorbeeld de russula's helpen de boom voedsel en water opnemen en zelfs in contact te staan met andere bomen! Rond bomen vind je boombegeleiders, bijvoorbeeld de amanieten. De roodbruine slanke amaniet is de topper van deze wandeling en duikt bijna elke 200 meter op. Maar dat is zeer veranderlijk volgens Jos. "Paddenstoelen hebben geen kalender en zijn niet klokvast. Het scheelt van dag tot dag. En echt verdwenen zijn ze nooit, de bodem is een fijn vertakt netwerk van mycelium. Paddenstoelen zijn slechts de bovengrondse vruchten hiervan."

TECHNISCHE FICHE

Start: Toegangspoort Mechelse Heide,
Joseph Smeetslaan 280, Maasmechelen

Symbol: +

Afstand: 3,9 km - wandel eerst de bruine
verbindingsroute naar de groene route.
Hiervoor steek je de voetgangersbrug over.
(Tip voor wie langer wil wandelen, neem de oranje route
van 5,9 km).

Duur: afhankelijk van je vondsten,
maar minimaal 1u

 www.wandeleninlimburg.be

Bestel de wandelkaart Mechelse Heide
online met code **magjezien0110heide** en
ontvang 50% korting*.

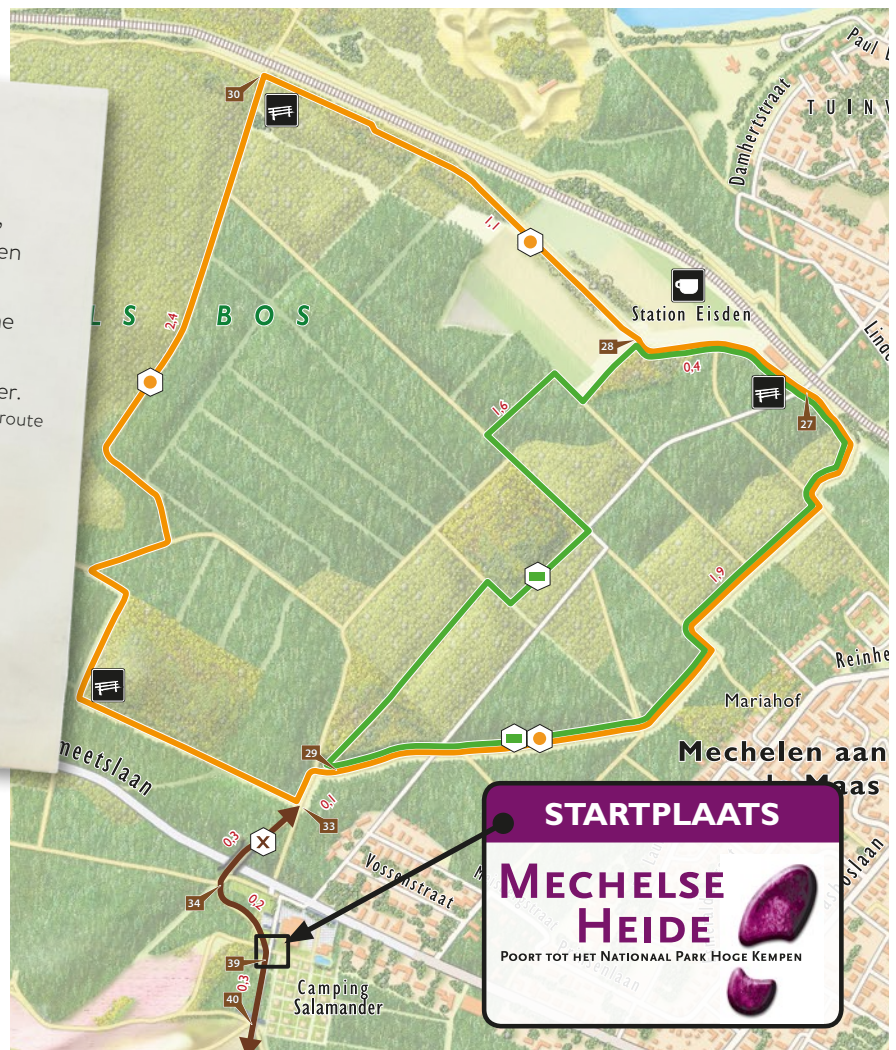
*geldig t.e.m. 01.12.2017 bij aankoop van maximum 1
wandelkaart Mechelse Heide.

PADDENSTOELEN- WANDELING MET RANGER

1 oktober 2017 - Ontdek de parels van de herfst

- Toegangspoort Lieteberg,
Stalkerweg - 14u tot 16u
- €2 per persoon of €5 per gezin

STARTPLAATS

**MECHELSE
HEIDE**

POORT TOT HET NATIONAAL PARK HOGE KEMPEN

Wil je er zeker van zijn dat je veel paddenstoelen tegenkomt tijdens je wandeling? Ga dan na een regenbui of nog beter een stevige onweersbui op pad. Jos: "Paddenstoelen zijn schimmels en die houden van vocht. Neem een loepje of spiegeltje mee om deze wonderjes zo dicht mogelijk te bekijken, maar verniel ze niet." Geloof mij, met een loepje op zak gaat er een nieuwe wereld open. Het ijsvingertje, een op het eerste zicht onopvallend en onooglijk paddenstoeltje, werd een prachtige grot vol kristallen pegeltjes onder de vergroting van het glas. Paddenstoelen zijn er in zoveel maten en gewichten, wel 3200 soorten, alleen al in onze Limburgse bossen. En als je oog erop valt, zie je er opeens meerderen opduiken die je nog niet gezien had! Het is een kwestie van vertragen, verstillen en rondkijken... Echt iets om tot rust te komen.

**"ERVARING IS DE OPTELSOM
VAN GEMAAKTE FOUTEN, MAAR
BIJ PADDENSTOELEN PLUKKEN
KAN DAT FALIEKANT AFLOPEN!"**

Jos wordt ongerust dat we nog geen boleten gezien hebben, deze kondigen het hoogseizoen van de paddenstoelen aan. Sommige boleten hebben een bijzonder stofje dat blauw kleurt bij contact met zuurstof. Jos toont het me als we een **heksenboleet** vinden. Deze smakelijke paddenstoel wordt ook wel de 'bouchon de champagne' genoemd. Hij snijdt het vruchtje open en meteen kleurt hij prachtig blauw. Zouden paddenstoelen dan toch magische krachten hebben?

Vroeger was men bang van deze boleet omdat men het blauw aan de duivel linkte. De smaak schijnt bijna zo goed te zijn als eekhoortjesbrood.

Bekijk het filmpje en zie de magische kracht van de heksenboleet

heksenboleet

magjezien - 9

Zwavelzwam

Aan de stam van een Amerikaanse eik valt me een prachtexemplaar op. “Dit is de zwavelzwam ofwel de boskip genoemd” vertelt Jos. Ik vind hem indrukwekkend en prachtig met die oranje kleur. “Amerikaanse soldaten tijdens de oorlog leerden ons deze paddenstoel eten, die zo lekker zou smaken als een stukje kip...”.

De smaller wordende bospaden worden opeens geflankeerd door een reeks witte, ranke paddenstoelen.

“Ruik eens”, draagt Jos op. Ik merk zijn enthousiasme, met een vleugje nostalgie “Ruik je niet de geur van vers meel? Dit is de grote molenaar.” Blijkbaar een echte lekkernij, maar makkelijk te verwisselen met andere witte paddenstoelen die wel zeer giftig zijn.

Het Mechels Bos is een ideale plek om veel paddenstoelen te vinden besluit Jos. Je vindt er zowel

loofbomen als naaldbomen. Tijdens een paddenstoelenwandeling is je glimlach nooit ver weg. Hoe kan het ook anders met namen als fopelfenbankje (bestaat dus echt en lijkt op zijn naamgenoot), schorsbreker, oorzwammetje, oranje drupzwammetje, doolhofzwam, zandpadvezelkop? Een Nederlandse

commissie keurt de namen goed, zouden ze daarom zo creatief zijn? Journalist-gewijs vraag ik toch aan Jos wat zijn favoriete paddenstoel is. Voor iemand die er op 1 minuut waarschijnlijk

60 kan opnoemen, lijkt me dat geen simpele opgave. Hij kiest resoluut voor het eekhoortjesbrood: “als ik die zie, bloeit mijn hart open. Hij is lekker, mooi van vorm en stevig”.

Jos zijn laatste raad: “Ervaring is de optelsom van gemaakte fouten, maar bij paddenstoelen plukken kan dat faliekant aflopen!” Met andere woorden: aankomen mag, opeten niet. Dat is voer voor specialisten. Het verschil tussen eetbaar of dodelijk zit vaak in de details.

TIJDENS EEN PADDENSTOELEN- WANDELING IS JE GLIMLACH NOOIT VER WEG.

Wij konden minstens 30 soorten ontdekken. Doe jij beter in het najaar? Laat zeker je paddenstoelenportretten of –selfies achter op onze sociale media. Want ze zijn zeer fotogeniek!

 facebook.com/magjezien

 instagram.com/magjezien

Andere mooie paddenstoelenwandelingen

- Hoge Kempen, Oudsberg, 7,3 km
- Hoge Kempen, Connecterra, 5,8 km
- Maasvallei, Kessenich, 7,2 km
- Kempen~Broek, Weerterbos, 6,6 km
- Kempen~Broek, Smeethof, 6,5 km

 www.wandeleninlimburg.be

Beeldschone Parkrand

VOOR EN NA

Het Nationaal Park zelf is beeldschoon, maar net erbuiten heersen vaak beton en steen. Met het project Beeldschone Parkrand wilden de projectpartners groene oases creëren aan de rand van het Nationaal Park om de natuur dichterbij de mensen te brengen. Het Landschapsteam ging aan de slag met het aanplanten van hagen en bomen, het opruimen van overbodige bebording, het vervangen van lelijke paaltjes door zwervekeien, het opbreken van asfalt, enz... enkele eyecatchers:

KERKPLEIN WIEMESMEER (ZUTENDAAL)

Aan de kerk in Wiemesmeer werd het plein aangepakt. Het plein kreeg nieuwe hagen, lindebomen en een voetpad. De jaarlijkse Vènerie kan nu in stijl plaatsvinden op dit evenementenplein.

OMGEVING SINT-ALBERTUS- SCHOOL ZWARTBERG (GENK)

Auto's, grind en rommelige gebouwtjes ontsierden de omgeving van het historische pand. Een mooie boomgaard en bos waren onzichtbaar achter een hoge schutting. Er kwam een veilige, groene fietsverbinding en overbodig beton en baksteen werden afgebroken.

'T GREVEN (EISDEN)

De toegang tot het boomkruinenpad in Eisden was saai en triest en nodigde niet uit tot een bezoek aan dit mooie kruinenpad. Zeg nu zelf: zonder kiezel en witte paaltjes ziet het er toch heel wat beter uit, niet?

Beeldschone Parkrand is een plattelandsontwikkelingsproject met financiële steun van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, de Vlaamse Overheid en de provincie Limburg.

het project telt **30 acties**

totale investering van **200.000 euro**

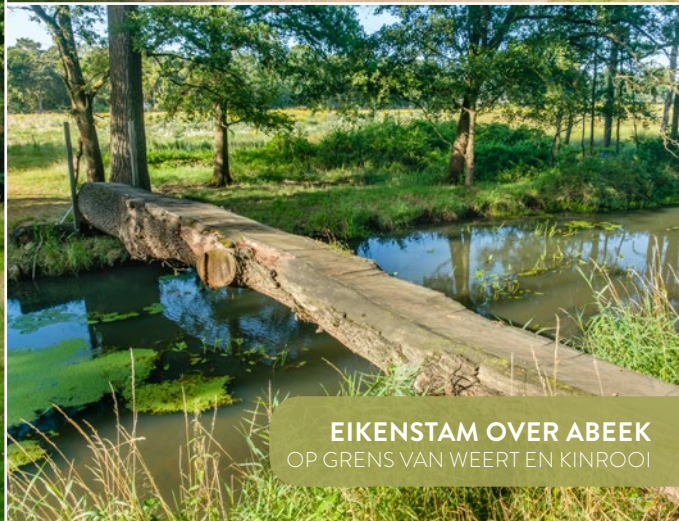

CEDER
KASTEELPARK IITTERDAL

HOLLANDSE LINDE
STRAMPROY

EIKENSTAM OVER ABEEK
OP GRENS VAN WEERT EN KINROOI

VIERHONDERDJARIGE EIK
IN SWARTBROEK BIJ WEERT (NL)

10 BIJZONDERE *Bomen*

Als je weet dat het Regionaal Landschap Kempen en Maasland maar liefst 25.000 hectare bos- en natuurgebied telt, met daarin duizenden bomen, dan begrijp je dat het niet evident was er 10 bijzondere exemplaren uit te kiezen. Maar het is gelukt!

Heb je zelf nog een bijzondere boom gespot? Deel een foto ervan op onze social media met

facebook.com/magjezien

instagram.com/magjezien

HAKHOUTSTOOF VAN WINTEREIK
KLAVERBERG (THORPARK)

GROVE DEN
ZIEPBEEKVALLEI (PIETERSHEIM)

GROVE DEN
OUDSBERG

JENEVERBES
MECHELSE HEIDE

BASTAARDEIK
KASTEELPARK VILAIN XIII IN LEUT

BOMENMONUMENT
STEVENSWEERT

Het Kasteelpark Vilain XIII in Leut herbergt een mooie verzameling bomen, uniek in hun grootte en soort. De bomenwandeling van 3 km leidt je langs 27 merkwaardige bomen, die dankzij de cultuurbrochure Leut en Meeswijk geen geheimen meer voor je hebben.

Bestel de cultuurbrochure **Leut en Meeswijk** online met de code **magjezien0110leut** en ontvang **50% korting***!

*Geldig t.e.m. 01.12. 2017 bij aankoop van maximum 1 wandelkaart.

 www.wandeleninlimburg.be

Ingrediënten

- 200g boekweitmeel
- 6 eieren
- 250g suiker (of 250 g kokosbloesemsuiker)
- 250g amandelpoeder
- 250g echte boter
- 1 zakje vanillesuiker (of 1 vanillestokje)
- 500 g blauwe bessen jam...
of appelstroop (kies iets uit eigen streek)
- bloedsuiker voor de afwerking
- snuifje zout

Werkwijze

1. Boter romig kloppen
2. Suiker toevoegen
3. 6 eidooiers inbrengen
4. Boekweitmeel toevoegen en mengen
5. Amandelpoeder toevoegen en mengen
6. Eiwitschuim van 6 eiwitten voorzichtig ondermengen
7. In een beboterde ringvorm bakken op 180°C gedurende 45'
8. Na enkele minuten koelen uit de vorm halen, verder koelen op rooster
9. Doorsnijden en een laag stroop tussen de helften smeren

Boekweit

DIT SMAAKT NAAR MEER

BOEKWEITCAKE

Het recept van deze boekweitcake is afkomstig uit Noord-Italië (Trentino Alto Adige of Zuid-Tirol) van de traditionele "Torta di grano saraceno". Hij bestaat uit boekweitmeel en is dus glutenvrij. Wij kiezen als vulling appelstroop, maar blauwe bessen jam of een andere stroop kan ook.

Let wel, deze cake is een krachtpatser.

Wist je dat

... boekweit vroeger veel in de Kempen geteeld werd, maar de naam van 'jammerkoren' kreeg omdat de oogst zeer delicaat was?

BEUKENTARWE

De zadjes van boekweit lijken op beukenootjes. Boekweit wordt ook wel beukentarwe genoemd.

GLUTENVRIJ

Boekweit is glutenvrij en bevat veel **eiwitten**.

VEZELS

Boekweit bevat het meeste **vezels** van alle granen.

GEZONDE STOFJES

Boekweit reguleert je **bloedsuikerspiegel**, werkt ontspannend en is goed voor **hart en vaten**. Het bevat zoveel gezonde stoffes dat het niet in je keuken mag ontbreken.

Waar komt boekweit vandaan?

Boekweit groeit in het wild in Siberië en Centraal Azië. De theorieën lopen uiteen, maar via allerlei omzwervingen komt boekweit tussen de 15^e en 16^e eeuw in Europa terecht. Men kon het telen op magere zandgronden. Ideaal dus voor de zandige Kempen. Boekweit kon zonder bemesting groeien op plaatsen waar niets geteeld kon worden. Het was dus een uitkomst voor arme boeren die weinig konden investeren. Boekweit was wel een kwetsbare teelt waardoor oogsten toch vaak tegenvielen. Na de komst van kunstmest en grondverbetersaars werden andere granen interessanter dan het gevoelige boekweit en verdween de teelt bijna volledig. Frans Beckers van hoeve 't Gebroek in

Zutendaal teelt vandaag terug boekweit en ook in keukens is het terug aan een opmars bezig.

Boekweitmeel heeft zijn plaats in de Limburgse streekgastronomie onder de vorm van boekweitpap, een ontbijtpap met boter melk, en boekweitkoek, een pannenkoek gebakken met spek en geserveerd met Limburgse stroop. Bovendien is boekweitmeel een belangrijk ingrediënt in traditionele Kempense balkenbrij. Daarnaast is het een ideale nectarplant voor honingbijen. Je vindt boekweit nu ook vaak terug in bloemenmengsels voor insecten. Een veelzijdige krachtpatser dus!

WANDELROUTE

IN DE KIJKER

Zin doen krijgen om naar buiten te gaan. Dat proberen we met dit **magjezien** te bereiken. Daarom zetten we in elke uitgave één wandelroute in de kijker.

St. Maartensheide - De Luysen

6,8 KM WANDELPLEZIER

Langs de middenloop van de Abeek, op de grens van Bree en Bocholt, ligt het natuurgebied Mariahof – De Luysen, een groot vijvergebied dat het hart van menig vogelliefhebber al sneller deed slaan en dat het blauwe hart van het GrensPark Kempen~Broek vormt. Omgeven door droge eikenbossen en moerassen van het Grootbroek en het Stramprooierbroek en de landbouwgebieden van St.-Maartensheide en Kreiel zijn de vijvers een thuis voor vele **zeldzame vogels en libellen**. Wist je trouwens dat er op weinig plaatsen in de Benelux zoveel soorten libellen voorkomen als hier? Je kan er wel 50 verschillende soorten ontdekken!

De gele wandellus toont je de kern van het natuurgebied de Luysen.

1. DE LUYSMOLEN

Je kan aan de wandeling beginnen bij de Luysmolen, één van de onthaalpunten van het Kempen~Broek waar je ook heel wat info vindt over het GrensPark. Gastvrouw Eva baat hier een gezellige herberg uit. Je kan er terecht voor een lekkere kom soep, verse rabarbervlaai, een streekbiertje en zoveel meer. Buiten staan ook enkele banken waardoor je kan picknicken langs de oevers van de Abeek. Bovendien zijn er elke 2de en 4de zondag van de maand **maaldemonstraties** in de molen!

TECHNISCHE FICHE

Start: de Luysmolen, Luysenweg 2,
3950 Bocholt
of het Mariahof, einde Mariahofstraat,
3960 Bree (Beek)

Symbol:

Afstand: 6,8 km

Duur: 1 u 35'

Opgelet: honden niet toegelaten

Bestel deze wandelkaart online met
de code **magjezien0110** luys en
ontvang 50% korting*!

*Geldig t.e.m. 01.12.2017 bij aankoop van
maximum 1 wandelkaart.

 www.wandeleninlimburg.be

2. DE ABEEK

De levensader van het natuurgebied De Luysen, de Abeek, ontspringt op het Kempens plateau. Door de aanwezigheid van de vele **watermolens** langs de loop van de beek, ooit waren het er ruim 16, werd de beek ook wel eens Molenbeek genoemd. Om de molens van voldoende water te voorzien, werd haar loop verschoven naar de flanken van de oorspronkelijke vallei.

4. PLANKENPAD

Wandel zeker over het knuppelpad dat het Mariahof verbindt met de Luysen. Je stapt hier door een stiltegebied, dus geniet van de rust! Het gewone wandelpad wordt afgewisseld met een wat langer knuppelpad dat tussen de bomen door slingert. Naast het plankenpad lopen is af te raden omdat het zo drassig is in het vijvergebied.

3. VOGELKIJKHUTTEN

Je vindt 3 vogelkijkhutten langs de route: de 'Ijsvogel', de 'Wielewaal' en de 'Roerdomp'. Ze zijn zeker een bezoekje waard. Denk er wel aan dat je **met een hond geen toegang** hebt tot het gebied rond de vogelkijkhutten. De hutten bieden alle comfort om een tijdje de soorten die hier voorkomen, zoals de roerdomp, waterral, watersnip of zomertaling, te bewonderen. Vergeet niet om een verrekijker mee te nemen!

Wist je dat

... dit natuurgebied voor jou met zorg wordt beheerd door de vereniging Natuurpunt? Dankzij honderden leden en tientallen vrijwilligers is dit gebied omgetoverd tot een uniek volgelparadijs. Je komt er meer over te weten in het **Natuur.Huis Mariahof-De Luysen**, elke zondag open tussen 14.00 en 17.00 u.

Meer info: www.natuurpunt.be/bezoekerscentrum/natuurhuis-mariahof-de-luysen

Koop de streekkaart van het Kempens-Broek (€8). Hierin staan alle wandelgebieden gebundeld, incl. wandelwissels.

 www.wandeleninlimburg.be

Wist je dat ...

... de bever, in tegenstelling tot andere knaagdieren, géén winterslaap houdt? Hij legt in de herfst een voedselvoorraad aan onder water van takken en stammen van kleine bomen.

IN DE KIJKER Bever

... de bever monogaam is? Hij blijft heel zijn leven trouw aan 1 partner.

Multifunctionele staart:

dient als roer bij het zwemmen, alarm, vetopslag, zitkussen en warmteregulator.

Grote achterpoten:

om mee te zwemmen.

Extreem dichte vacht:

23 000 haartjes op 1 cm² beverhuid (een mens heeft er ongeveer 300 per cm²). Hierdoor blijft hij warm en kan hij beter drijven in het water.

Kleine voorpoten:

om bouw materiaal en voedsel mee vast te houden.

©E.C

Naam: Euraziatische bever (*Castor fiber*)

Grootte: 75 – 100 cm; **staart:** 28 – 38 cm

Habitat: Oeverholten of burchten in zandige oevers.

Menu: Strikt vegetarisch: water- en moerasplanten, kruiden en bloemen in de zomer, bast en twijgen in de winter. Bij voorkeur zachtere houtsoorten zoals wilg, ratelpopulier, lijsterbes en hazelaar.

Zelf bevers spotten?

In het RivierPark Maasvallei en in Grenspark Kempen~Broek kom je vast hun sporen tegen! Je kan ook deelnemen aan begeleide beverspeurtochten:

• Beverspeurtocht RivierPark Maasvallei:

www.rivierparkmaasvallei.eu/nl/activiteit/beverspeurtocht

• Speuren naar Sporen in Grenspark Kempen~Broek:

www.kempenbroek.eu/nl/activiteit/speuren-naar-sporen

Het **magjezien** van...

lezersvraag van Joris (33j)

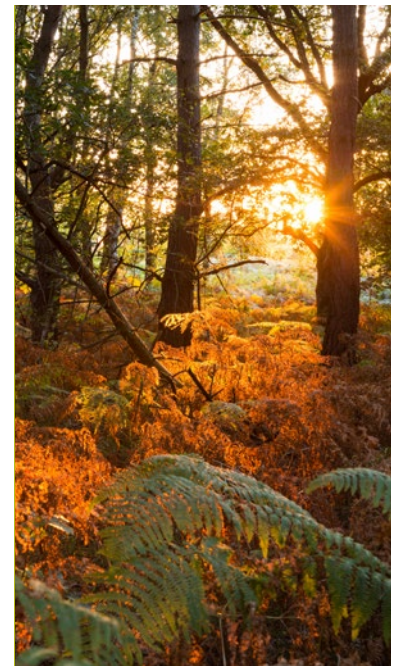
Waarom hebben jullie wandelingen geen **knooppunten**?

Als bedenker van het fietsroute-netwerk, zijn we overtuigd van de kracht van 'knooppunten'. Voor het wandelaanbod blijven we bewust en om verschillende redenen echter focussen op 'wandellussen' (=met kleur-code aangeduide lusvormige wandelingen van uiteenlopende lengte). Deze lussen leiden de wandelaar via nauwkeurig geselecteerde en goed onderhouden paden door de meest kwaliteitsvolle landschappen. Om de wandelaars die houden van langere wandelingen en graag lussen combineren te helpen,

zijn we sinds 2014 gestart met het nummeren van alle punten waar wandellussen elkaar kruisen, samenkomen of afsplitsen, zowel op de kaart als op de wandelpaal op het terrein. Zo ontstond een systeem dat het beste van twee werelden combineert!

Het resultaat is een netwerk van **165 wandellussen**, voorzien van **600 wandelwissels**, goed voor meer dan **800 km** wandelpaden. Let wel, je hebt wel een wandelkaart nodig om met wandelwissels aan de slag te gaan!

Kom je onderweg ook een leuk plekje tegen? Deel het met **#magjezien**.

 facebook.com/magjezien

 instagram.com/magjezien

WINNAAR VOORTUIN!

Ingestuurd door Ghislain Hardy uit Bilzen. Zijn voortuin is een natuurrijke bloemenweide die enkele keren per jaar gemaaid wordt. Hij wint een insectenhuisje.

WINNAAR MOOISTE BOOM!

Ingestuurd door Erika Vandormael via Facebook. Haar favoriete boom staat in Peer. Met haar ingezonden foto wint zij een boek van Peter Wohlleben 'Het verborgen leven van bomen'. Proficiat Erika!

Kinder
pret

ECOTRON
HASSELT UNIVERSITY

Hoog TECHNOLOGIE

We weten allemaal dat het klimaat verandert. Wetenschappers zijn druk bezig met in kaart te brengen welke gevolgen dat heeft en hoe we dit gaan merken. En korterbij dan je denkt! In Maasmechelen heeft de Universiteit Hasselt de Ecotron gebouwd op Connecterra. Het lijkt op een grote spiegeldoos met bolle hoedjes. Maar het is een technisch hoogstandje! Langs buiten zie je de 14 klimaatkamers. Wetenschappers bouwen in die ecosysteemkamers stapsgewijs het klimaat van de toekomst. Want dat

verandert en ze willen weten wat er dan met onze natuur gebeurt. Als studiemateriaal kozen ze heide. Ze zijn zeer geïnteresseerd in wat zich onder de heide afspeelt, in de bodem. Ze kunnen het weer helemaal zelf kiezen zoals hoeveelheid regen of broeikasgassen. Ventilatoren bootsen bijvoorbeeld de wind na. Sensoren boven en onder de grond houden alles in de gaten. Zo zien ze welke soorten overleven en hoe de heide verandert. Een toffe job nietwaar?

WOORDZOEKER!

M	X	A	B	L	A	W	B	O	K	E	B	B	E	Z	E	N	A	E																		
P	U	X	E	A	T	U	L	P	W	M	W	V	O	Y	C	B	I	Q																		
H	C															O	O	P	G																	
A	O	G	G	F	C	Z	I	Z	O	T	H	J	S	V	X	J	S	V	X	J																
V	N	U	H	U	H	A	S	S	E	L	T	W	Y	S	W	T	Y	S	W	T																
E	N	T	M							A	T	S	S	P	Q	A	T	S	S	P	Q															
N	E	Z	U	N	I	K	K	Z	B	G	T	N	J	F			B	G	T	N	J	F														
T	C	A	T	L	N	X	Z	P	B	I	E	F	P	P			B	I	E	F	P	P														
I	T	N	J	R	M	L	Q	E	H	E	V	H	Q			E	H	E	V	H	Q															
L	E	O	K	L	K	Z	W	R	G	M	H	Z	T			R	G	M	H	Z	T															
A	R	F	T	N	E					Z	J	K	E	Q	A	Z	J	K	E	Q	A															
T	R	B	V	Z	E	U	W	Y	U	B	M	A	I	C	A	U	B	M	A	I	C	A														
O	A	I	L	F	N	U	C	M	X	L	Q	M	D	D	M	F	N	U	C	M	X	L	Q													
R	H	S	O									E	E	H	I																					
E	I	Q	H	N	B	N	R	R	N	R	A	P	Z	R	G	H	N	B	N	R	R	A	P	Z	R	G	H	L								
N	C	Q	F	S	E	C	T	C	D	L	T	T	E	Q	K	N	C	Q	F	S	E	C	T	C	D	L	T	T	E	Q	K	D	K			
L	Q															X	L	Q													X	O				
H	N	E	I	T	R	E	E	V	G	S	U	J	B	B	W	H	H	N	E	I	T	R	E	E	V	G	S	U	J	B	B	W	H	K	F	U
D	U	B	T	B	B	R	O	E	I	K	A	S	G	A	S	B	D	U	B	T	B	B	R	O	E	I	K	A	S	G	A	S	B	Q	H	W

ECOTRON FOR KIDS

Enkel voor de lezers van het **magjezien**.

Datum: 29 oktober 2017
Locatie: Ecotron, Connecterra
Uur: 14u
Prijs: gratis op vertoon van je **magjezien**.

Aanmelden op hanne@rlkm.be, maximum 30 deelnemers. (Vanaf 10 jaar, ouders zijn ook welkom)
Wacht niet met inschrijven!

Het antwoord op de vragen vind je in de woordpuzzel. Als je de tekst leest, weet je het zo.

1. Waar in Maasmechelen bevindt de Ecotron zich?
2. Welke universiteit voert onderzoek uit in de Ecotron?
3. Hoeveel koepels staan er op de Ecotron?
4. Hoe wordt de kamer die zich onder elke koepel bevindt, genoemd?
5. Welk biotoop wordt er in de Ecotron bestudeerd?
6. Hoe kan windsnelheid worden nagebootst in de ecosysteemkamers?
7. Wat kan men nabootsen in de Ecotron?
8. Door de toename van CO₂ warmt de aarde op. Hoe noemt men dit gas nog?

Zondag 1 oktober: Maas Trek

Kom het RivierPark Maasvallei ontdekken tijdens de Maas Trek op zondag 1 oktober!

Voor de inmiddels derde editie van dit grensoverschrijdend wandelevenement strijken we neer in het zuidelijke deel van de Maasvallei, in de gemeenten Lanaken, Maastricht, Meerssen, en Maasmechelen. Via de uitgestippelde wandelroutes kan je op ontdekking langs pareltjes zoals Herbricht, natuurgebied Hochterbampd, Kasteel van Borgharen en de prachtige nieuwe riviernatuur langs de oevers van de Maas in Geulle en Borgharen.

Wanneer? Zondag 1 oktober – vanaf 8u

Waar? Startplaats Café Maasvallei (Herbricht 15, 3620, Lanaken) of startplaats Kasteelhoeve Hartelstein (Hartelstein 204, 6223 HV Maastricht).

Meer info? www.rivierparkmaasvallei.eu

AGENDA

nieuwtjes

Zondag 8 oktober: opening wandelgebied Thorpark

Op zondag 8 oktober, de start van de Week van het Bos, ben je van harte welkom om het nieuwe wandelgebied Thorpark in primeur te komen verkennen.

Voor deze feestelijke gelegenheid zullen medewerkers van onder andere de gemeenten As, Genk, Opglabbeek, het Heempark, Natuurpunt, het Agentschap Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij en de Rangers van het Nationaal Park Hoge Kempen, je opwachten met leuke weetjes over de kwaliteiten van dit bijzondere gebied.

Voorts stelt de herder graag zijn schaapjes aan je voor, onmisbaar voor het beheer van dit natuurgebied! Op adem komen en genieten van een verfrissend drankje en lekkere versnaperingen kan in het eveneens nieuwe Thor Central!

Wanneer? Zondag 8 oktober – van 13u tot 18u (vrij vertrek)

Waar? Thorpark, André Dumontlaan 67, 3600 Genk

Meer info? www.nationaalpark.be

NOTEER ALVAST IN JE AGENDA

In het Nationaal Park Hoge Kempen, het GrensPark Kempen~Broek of de Maasvallei staat er elke zondag een **Ranger of Verkenner** op jullie te wachten. Inschrijven is niet nodig. Deze activiteiten kosten slechts € 2 per persoon of € 5 per gezin. Wij pikken er enkele voor jullie uit!

Zondag 8 oktober: excursie met MaasVerkenner.

De wonderen van Aldeneik - van 14u tot 17u

Start: parking Heerenlaak, Heerenlaakweg, Aldeneik

Zondag 15 oktober: Life of trees

Start: Toegangspoort Kattevennen, Planetariumweg 19, 3600 Genk - ingang bezoekersonthaal - van 15u tot 17u
Voorafgaand kan je de fulldome voorstelling 'Life of trees' bekijken in de Cosmodrome.

Meer info: www.kattevennen.be

Zondag 22 oktober: cultuurhistorische wandeling Budel

Dorplein - 14u tot 16u

Start: Infobord GrensPark aan

De Schakel, St. Barbaraweg 1, Budel-Dorplein.

Zondag 5 november: Volle maanwandeling

van 20u tot 22u

Toegangspoort Kattevennen, Planetariumweg 19, 3600 Genk

Start: ingang bezoekersonthaal

Zondag 12 november: excursie met MaasVerkenner

Kemiesen en Plunjeraars - van 14u tot 17u

Start: De Smakerij, Venlosesteenweg 403, Kessenich

Zondag 19 november: WO I wandeling

van 14 tot 16u

Start: Toegangspoort Mechelse Heide, Joseph Smeetslaan 280, 3630 Maasmechelen - aan de schuillhut - van 14 tot 16u

Zondag 26 november: Speuren naar Sporen (Maaseik)

14u tot 16u

Start: Einde Grotlaan (de Tösch), Neeroeteren

Zondag 10 december: excursie met MaasVerkenner

De Maas en haar grillen - van 14u tot 17u

Start: Parking De Wissen, Negenoordlaan 2, Dilsen-Stokkem

Kwaliteit

LIGT IN ONZE NATUUR

De meest spectaculaire natuurgebieden liggen op de landsgrens die beide Limburgen scheidt. En laat het gezamenlijke streven naar grenzeloze natuurparken net dat zijn wat vandaag ons verenigt.

“Waar de trotse stroom der Maas, statig zeewaarts vloeit..”

zingen we vanop elke Maasoever uit volle borst. Het is dan ook fantastisch dat we eindelijk samen kunnen werken aan één transnationaal **RivierPark Maasvallei**: een Europese primeur!

En wie zich ooit afvroeg waar de toondichter Kregelberg in 1909 de nachtegaal hoorde zingen in het “**Bronsgroen eikenhout**”: in het **GrensPark Kempen~Broek** natuurlijk!

Verder koesteren we maar liefst vier Nationale Parken in beide Limburgen: de heidelandschappen met duin-, ven- en veengebieden van de **Grote Peel**, de **Maasduinen**, de **Meinweg** en de **Hoge Kempen**. Stuk voor stuk vliegwielen voor de regionale economie van toerisme en recreatie. Landschappen die eeuwen geleden gevormd werden vanuit schaarste en armoede. Maar deze armoede uit het verleden, is zonder twijfel de rijkdom van de toekomst.

Dat uitgerekend in het **Regionaal Landschap Kempen en Maasland** het fietsroute-netwerk werd uitgevonden is dan ook geen toeval. Fietsen is zo voor honderdduizenden bezoekers elk jaar weer een unieke belevenis!

In een wereld waarin we het steeds drukker krijgen, is natuur en open ruimte een goed werkend tegengif. Onze natuurgebieden bufferen de grillen van de klimaatverstoring, filteren fijn stof uit de lucht of leveren nog andere onbetaalbare diensten in de vorm van bijvoorbeeld drinkbaar water of groene energie. Ze zijn de plaats van ontmoeting met familie, vrienden of burens. Plekken van vertier en plezier. Maar bovenal: ze zijn de pauzeknop die ieder van ons nodig heeft voor zijn of haar fysieke en mentale weerbaarheid en gezondheid.

Laat ons er dan ook met grote ambitie zorg voor dragen en deze onvervangbare kwaliteit ten volle inzetten voor de welvaart en het welzijn van alle Limburgers, voor nu én later!

Juist dat geeft “**Limburgs dierbaar oord**” een voorsprong in België en Nederland.

gouverneur Belgisch Limburg
Herman Reynders

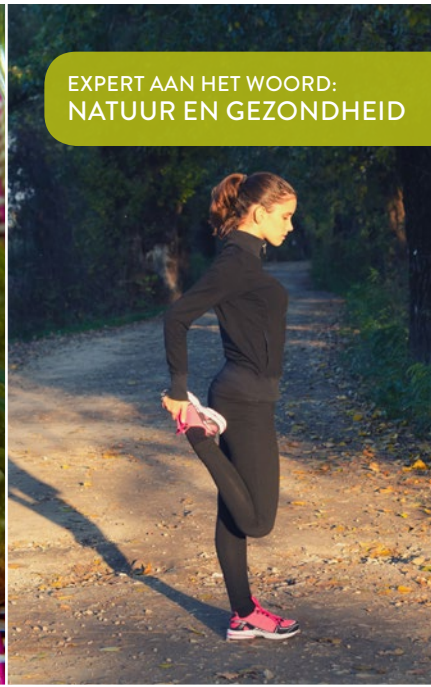
gouverneur Nederlands Limburg
Theo Bovens

RECEPT:
GROENTESPREAD

EXPERT AAN HET WOORD:
NATUUR EN GEZONDHEID

NOG GEEN ABONNEE?
Schrijf
JE IN VOOR
ONS GRATIS
magjezien

Dit **magjezien** wordt enkel
verstuurd naar abonnees. Als
je het tijdschrift wil ontvangen,
moet je je eerst dus inschrijven.

Dit kan via onze website:
magjezien.be
Mail naar: info@rlkm.be
Bel naar: +32 89 65 56 65

Volgende editie

10 LEUKE
PICKNICK PLEKJES

Heb jij een gezellig picknick
plekje gespot? Deel je foto
met ons via de hashtag

  #magjezien

Colofon:
Redactie: Kristel Neyens, Ilse Olaerts,
Anneleen Mengels, Stephanie
Janssen, Sabine Delhaise
Fotografie: Erwin Christis, RLKM,
Anneleen Mengels, gemeente As,
Studio Vision, UHasselt - Liesbeth
Driessen, Kobe Van Looveren,
Shutterstock, Robin Reynders,
provincie Limburg, Buiten-Beeld
Video's: Vroege Vogels, Dwaalfilm
Ontwerp: Hands.be
Verantwoordelijke uitgever:
Ignace Schops, Winterslagstraat 87,
B-3600 Genk,
tel. +32 89 65 56 65
e-mail: info@rlkm.be
website: www.rlkm.be
depot: D2017/8362/16
oplage: 5000 exemplaren

WANDELROUTE IN DE KIJKER:
BOMENWANDELING
KASTEELPARK VILAIN XIII LEUT

Gedrukt op FSC
papier, verpakt in
composteerbare folie

Dit magazine werd gerealiseerd
met de financiële steun van:

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg